

Riksdagens protokoll 1998/99:14

Torsdagen den 12 november

Protokoll
1998/99:14

Kl. 12.00 – 12.47
14.00 – 15.02

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 30 oktober och den 3 november.

2 § Meddelande om information från regeringen

Talmannen meddelade att *torsdagen den 26 november omkring kl. 15.00* skulle miljöminister Kjell Larsson lämna information om klimatarbetet efter Buenos Aires.

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 1998/99:13

Till riksdagen

Interpellation 13 av Anders Karlsson om svensk varvsnäring.

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 27 november 1998.

Skälet till dröjsmålet är arbetsanhopning.

Stockholm den 10 november 1998

Mona Sahlin

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Interpellation 1998/99:14

Till riksdagen

Interpellation 1998/99:14 av Johnny Gylling om utflaggning av svenska fartyg.

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 24 november 1998.

Skälet till dröjsmålet är arbetsanhopning.
Stockholm den 5 november 1998
Björn Rosengren

Interpellation 1998/99:16

Till riksdagen

Interpellation 1998/99:16 av Ragnwi Marcelind (kd) om trakasserier i skolan.

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 17 november 1998.

Skälet till dröjsmålet är att jag inte kunnat finna en debattdag som passar både interpellanten och mig.

Stockholm den 5 november 1998

Ingegerd Wärnersson

Interpellation 1998/99:17

Till riksdagen

Interpellation 1998/99:17 av Barbro Johansson om arbetsgivaransvaret och stödformerna på det arbetsmarknadspolitiska området.

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 24 november 1998.

Skälet till dröjsmålet är arbetsanhopning.

Stockholm den 5 november 1998

Björn Rosengren

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

*Svar på
interpellationer*

4 § Svar på interpellation 1998/99:9 om situationen inom livsmedelsbranschen

Anf. 1 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Fru talman! Ingvar Eriksson har frågat mig om vilka åtgärder jag avser vidta som motverkar den nuvarande hotsituationen och bidrar till de positiva signaler som är en nödvändighet om livsmedelsbranschen skall kunna utvecklas till en framtidsnäring i Sverige.

Regeringen anser att jordbruket är en framtidsnäring. I regeringsförklaringen betonas att ett konkurrenskraftigt jordbruk är en viktig faktor för att motverka avfolkningen av landsbygden. Jordbruket skall ges villkor som är likvärdiga med andra näringars.

Regeringen tillkallade därför redan hösten 1996 en särskild utredare, landshövding Gunnar Björk, med uppgift att lägga fram förslag till ett program för att påskynda livsmedelssektorns förnyelse och expansion. Betänkandet har remissbehandlats, och regeringen överväger nu vilka åtgärder som kan vara aktuella.

Ingvar Eriksson presenterar en alltför ensidig beskrivning av situationen inom lantbruket och livsmedelsindustrin. För att ge en korrekt bild av verkligheten måste alla faktorer som påverkar lantbrukets konkurrens-

situation vägas in. Det går inte att enbart lyfta fram vissa avgiftsnivåer utan att nämna de faktorer som gynnar den svenska livsmedelssektorn. Det är den totala pris-, stöd- och kostnadsbilden som är avgörande för jordbrukets utveckling.

Vad gäller frågan om lantbrukets energibeskattnings pågår just nu inom Regeringskansliet en allmän översyn av energibeskattningen. Förslag till åtgärder kommer att läggas fram i början av nästa år, och först därefter kan regeringen ta ställning till vad som bör göras. Styrande för ställningstagandet kommer bl.a. att vara det som sagts i regeringsförklaringen om jordbrukets villkor.

Anf. 2 INGVAR ERIKSSON (m):

Fru talman! Jag vill tacka jordbruksministern för svaret på min interpellation gällande frågeställningarna kring situationen inom den svenska livsmedelssektorn. Men tyvärr kan jag inte känna mig nöjd med svaret, utan snarare bekräftas mina värsta farhågor, att regeringen saknar relevanta insikter om det allvarliga läge som såväl jordbruket som livsmedelsindustrin i landet, från norr till söder, befinner sig i. Eller saknas viljan att inse behovet av åtgärder så att branschen får möjligheter att konkurrera på likvärdiga villkor gentemot producenterna i övriga EU?

De stora förluster som lantbrukare på många håll i landet åsamkats genom rekordregnandet denna sommar och höst gör situationen ännu allvarligare. Den är katastrofalt allvarlig för många enskilda producenter. Åtskilliga står på den ekonomiska ruinens brant.

Regeringen har, som också sagts, den 6 oktober än en gång framhållit att lantbruket är en framtidsnäring och att man syftar till att få ett konkurrenskraftigt jordbruk. Man talar om att jordbruket ges villkor som är likvärdiga andra näringars. Men, som jag också tagit upp i min interpellation, man glömmer helt bort likvärdigheten vad gäller konkurrensen med bönder och livsmedelsindustrier i konkurrentländerna. Detta är av avgörande betydelse för såväl jordbrukets råvaruproduktion som livsmedelsindustrins möjligheter till utveckling och expansion, som man talar så mycket om.

Dagens situation inom livsmedelsbranschen är alarmerande. Lönsamheten sjunker, och detta kraftigt. Inom slaktsvinsproduktionen är den helt obefintlig för tillfället, och påfrestningarna är stora, särskilt för dem som är nystartade eller som har gjort nya investeringar.

Risken är nu stor att om ingen snabb förändring sker, kommer produktionen i Sverige att sjunka mycket kraftigt. Det leder till friställningar och arbetslöshet. Margareta Winberg, som har varit arbetsmarknadsminister, måste ju fortfarande ha ett stort intresse av att dessa problem löses, och de är mycket stora i de tunga jordbruksområdena. Och vi missar möjligheterna till en framtida expansion, som regeringen talar så mycket om. I dag är det faktiskt många som varslas på grund av de problem som vi står mitt uppe i.

Jordbruket och livsmedelsindustrin lever, som jag sagt i min interpellation, på en öppen marknad med en tuffare konkurrens än tidigare, och det accepterar branschen. Men lika självklart menar jag att det borde vara att man då också får konkurrera på rimligt lika villkor när det gäller kostnaderna. Det är ju det som är huvudfrågan i Björks utredning, som statsrådet nyss nämnde. Han har påpekat detta, och statsrådet nämner att

Prot. 1998/99:14
12 november

*Svar på
interpellationer*

frågan har varit på remiss. Men fortfarande har ingenting kommit ut av detta.

Vi har ju orimligheter i konkurrenssnedvridning. Jag har nämnt detta med att den svenske bonden betalar 2 650 kr per kubikmeter i dieselskatt, medan den danske konkurrenten betalar 190 kr. Anser statsrådet detta vara rimligt?

När det gäller Björks utredning: När kommer de förslag som är aviserade i anledning av Björks utredning? Det är en mycket intressant fråga som jag skulle vilja ha svar på. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att man inte har frågorna med i budgeten, utan att man faktiskt står tomhänt i den akut allvarliga situation som branschen i dag befinner sig i.

Anf. 3 ÅKE SANDSTRÖM (c):

Fru talman! Som ny ledamot har jag stor respekt för och stor tilltro till en regeringsförklaring.

Om orden i regeringsförklaringen hade haft någon betydelse i detta avseende skulle budgetförslaget för 1999 ha innehållit förslag om att ta bort elskatten i jordbruket, precis som gäller för andra näringar. Det skulle också ha funnits förslag om att reducera skatten på dieselolja till den nivå som gäller för annan industri. Några sådana förslag finns som bekant inte.

Fru talman! Förra perioden gick det bra att praktiskt taget över en natt sänka tobaksskatten, men att lindra skattebördan för en näring som digtar under helt konkurrensskiljande skatter synes omöjligt. Min fråga är: När kommer förslagen på riksdagens bord i enlighet med det svar som jordbruksministern har lämnat?

Om regeringsförklaringens ord hade haft någon betydelse skulle också den svenska hållningen i diskussionen om EU:s framtida jordbrukspolitik ha gett uttryck för en mer positiv och framåtsyftande syn på jordbrukets utvecklingsmöjligheter.

Enligt vad jag har fått reda på håller regeringens extrema avregleringslinje på att bli praktiskt taget isolerad. Det här är förvånande. Vårt inflytande i förhandlingarna kan därmed också minimeras när det gäller EU:s kommande direktiv och regler.

Fru talman! Jag upprepar min fråga: När kommer förslagen beträffande de lättnader som är aviserade i regeringsförklaringen?

Anf. 4 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Fru talman! Får jag först säga till Ingvar Eriksson: Nej, det saknas verkligen inte insikter om hur tillståndet är, och det finns anledning att vara bekymrad. Men jag tycker samtidigt att vi kanske inte får överdriva bekymren. I den rapport som Jordbruksverket nu har lämnat över till regeringen kan man ju dra vissa slutsatser. Det är bl.a. att den väldigt orosamma situation som man kunde se framför sig för bara en till en och en halv månad sedan inte har infriats.

Vi trodde, utan att veta, för en till en och en halv månad sedan t.ex. att den obärgade skörden skulle vara 10–15 %. Den har blivit 5–7 %. Vi vet nu också att den bärgade skörden har varit 5,7–5,9 miljoner ton. Vi vet att den obärgade arealen i stora delar av landet är mindre än 5 %. I vissa delar av landet är den 10–15 %.

Jag vill säga till Åke Sandström, som säger att bönderna dignar under bördor: Ja, vissa gör det kanske. Men tittar man på sektorn som sådan har den ändå ett överskott, ett sektorsöverskott, för 1998 på 4 miljarder. Lite proportioner tycker jag ändå att man får lägga in i den här diskussionen.

Det handlar alltså inte – det tycker jag mig kunna utläsa att också LRF har accepterat – om någon katastrof för landet. Därmed skulle inte heller någon katastrofutbetalning vara aktuell. Vi har för övrigt ingen sådan. Vi sade ju när vi avvecklade skördeskadeskyddet att staten aldrig kan undandra sig sitt ansvar vid katastrof. Men det här är inte att betrakta som katastrof.

Däremot är det naturligtvis så att det för vissa enskilda bönder i vissa delar av landet är oerhört bekymmersamt. Jag avser nu att tillsammans med näringen titta närmare på det här för att – även om det är en mycket stor administrativ apparat – försöka få ett grepp på vilka bönder det gäller och i vilken utsträckning just dessa enskilda drabbas.

Låt mig också säga något om EU:s politik. Jag vill klart säga att Sverige driver en avregleringspolitik – precis som kommissionen gör. Sverige driver på *ett* område, nämligen när det gäller mjölken, en längre gående avreglering än kommissionen. Det gör vi tillsammans med Storbritannien, Danmark och Italien. Vi utgör därmed en blockerande minoritet. Det är intressant, därför att, bara när vi utgör en sådan minoritet, har vi ett handlingsutrymme. Det kommer vi naturligtvis att använda oss av.

Men denna avregleringspolitik skall kombineras. Det tycker jag är oerhört viktigt att understryka. Total avreglering av jordbruket i Europa och världen löser inte våra problem. Det måste alltid kombineras med en miljöstatsning. Det betyder ekonomiskt stöd för att fortsätta att driva ett miljövänligt jordbruk. Det måste också kombineras med ett regionalpolitiskt stöd. Annars kommer stora delar av jordbruket i Sverige, i Europa och i världen att slås ut, alltså om det bara är de mest produktiva jordbruket som skall kunna producera till världsmarknadspriser.

Anf. 5 INGVAR ERIKSSON (m):

Fru talman! Jordbruksministern säger här att vi skall vara lite försiktiga så att vi inte överdriver. Men om jordbruksministern hade talat med dem som har drabbats svårt av sommarens och höstens skördeskador skulle hon veta att det är många som verkligen *har* drabbats av katastrof. Det finns de som inte har skördat en enda sockerbeta i mitt område. Det handlar alltså inte bara om inkomstbortfall, utan man får problem flera år framöver. Det här finns uppe i Mellansverige, Östergötland och Västergötland. Det finns i Norrland, inte minst i Västernorrlands län. Nog kan man säga att det finns problem.

Jag håller med om att det kan vara svårt att utvärdera detta. Men i det sammanhanget skulle i alla fall en *viss* hjälp kunna ges genom att man tittade på de politiska kostnaderna. Vi skulle inför nästa år exempelvis kunna räkna med en något bättre lönsamhet om man sänker de politiska kostnaderna. Vi har exempelvis oljeskatterna. Vi har energiskatterna. Vi har mineralgödselskatterna. Vi har också inte minst dieselskatten, som är väldigt tung.

Jag gjorde den här jämförelsen mellan den svenske och danske bonden. Jordbruksministern svarade inte på den frågan. Jag ställer den igen:

Är det rimligt med sådana skillnader i kostnader som snedvrider konkurrensen så oerhört hårt?

Sedan vill jag säga något om Sverige när det gäller avregleringspolitiken. I princip ställer vi upp på en avreglering, men det måste ske i samma takt. Vi kan i Sverige inte gå före alla andra. När det gäller mjölkregleringen tror jag att man har varit lite hastigt ute. Det är ju en sådan produktion som är väldigt viktig i Sverige och som också är utsatt för en väldigt pressad lönsamhet. Det är nog oklokt att gå för fort fram på det området, trots att jag principiellt är med på att man jobbar för mer av marknadsekonomi och avreglering.

Vi måste vara aktsamma så att vi inte utsätter de svenska producenterna för problemet att de ser de här signalerna som negativa. Vi måste framför allt ha positiva signaler i dagens läge om man skall kunna övervinna de nuvarande problemen. Och vi saknar tyvärr dessa, jordbruksministern. Det är det som behövs. Jag vill utmana jordbruksministern: Kom ut och besök bönderna i olika delar av landet! Jag kan medverka till sådana besök. Då skall vi gemensamt kunna ta diskussionen på fältet, i verkligheten. Då tror jag att synen blir något positivare.

Framför allt är det viktigt att göra kopplingen till livsmedelsindustrin. Kan inte livsmedelsindustrin få råvaror i Sverige till rimliga kostnader så kommer den att flytta ut. Då blir vi beroende av import av mat. Jag hade för mig att jordbruksministern hade en positiv inställning till svenskodlat och svenskproducerat. Nu gäller det för jordbruksministern att leva upp till de här löften, till de här ambitionerna, till talet i regeringsförklaringen om en positiv utveckling och om en framtidsnäring. Man känner inte att det är så ute på fältet.

Jag vädjar än en gång: Ta upp de här frågorna och driv dem hårdare. Försök få fram i alla fall dellösningar vad gäller Björks utredning. När kommer förresten förslagen som Björk har lagt fram? När kommer de att förverkligas? Kommer det att ta tre månader, två år, tre år, eller hur blir det?

Vi väntar på besked. Och jag tror att just *de* beskeden skulle kunna innebära oerhört mycket för att skapa en framtidstro i näringen. Utan framtidstro blir det inga investeringar, det blir inga nya jobb och det blir ingen produktionsutveckling. Det blir inga exportökningar. Utmaningarna på exportmarknaden är ju stora. Möjligheterna finns, men de kan inte tas om vi inte lyckas skapa framtidstro. De positiva signalerna hoppas jag att jordbruksministern kan ge i alla fall en liten del av i dagens läge.

Anf. 6 ÅKE SANDSTRÖM (c):

Fru talman! Jag får tacka för svaren. Jag fick dock inget svar på den konkreta frågan om när de positiva signalerna kan komma utifrån Björks utredning. Jordbruksministern säger att läget inte är någon katastrof för landet. Men jag vidhåller att jordbrukets situation på lång sikt *kan* bli en katastrof för landet. I stora delar av vårt land, speciellt den del vi båda kommer ifrån och speciellt vårt län Västerbotten, kan det på sikt genom den höga nedläggningstakten och avrustningen i lantbruket vara en katastrof för landet.

Fru talman! Jag upprepar min fråga, som också har ställts här tidigare: När kan vi få de positiva signalerna på riksdagens bord?

Fru talman! Ingvar Eriksson säger: Kom ut och besök och se på verkligheten! Ja, jag brukar inte vara så nödbedd i det fallet. Det tror jag att Ingvar Eriksson vet. Han vet nog att jag under min förra tid som jordbruksminister ofta stod ute i stallarna och ladorna och på dyngstaden och förhörde mig om verkligheten. Det tänker jag göra den här gången också, för det är ett mycket bra sätt att få reda på hur det står till.

Men det kan ändå inte förta att man också måste läsa statistiken och få ett lite mer vetenskapligt grundat underlag. Det är det som jag har fått, och det var det som jag refererade nu. Men jag sade också att även om det inte är katastrof för landet, så finns det enskilda bönder som av detta material som går att utläsa har drabbats svårt. Och det är jag beredd att titta på ytterligare tillsammans med näringen.

Jämför Sverige och Danmark, sade Ingvar Eriksson. Detta brukar alltid komma fram. Jag tycker att den jämförelsen är lite ensidig. Man bör nog ta med den totala bilden. Då är det t.ex. på det sättet att de danska lantbrukarna betalar en fastighetsskatt på jordbruksmark och en högre miljöavgift på bekämpningsmedel än de svenska lantbrukarna.

Björk lyfter i sitt betänkande fram andra faktorer av vikt för det svenska jordbrukets konkurrenskraft. Bl.a. nämns betydelsen av markpriserna, som är betydligt högre i Danmark än i Sverige. Man kan t.ex. läsa följande:

Om man jämför jordbruksföretag med exakt samma produktionsförutsättningar och med samma krav på ekonomiskt resultat, kommer skillnaderna i produktpriser och produktionsfaktorspriser att avspegla sig i priset på jordbruksmark. Teoretiskt skulle man kunna hävda att skillnader i skatter och avgifter på lång sikt utjämnas av olika markpriser.

Detta är alltså taget direkt ur Björks utredning. Sedan kan vi diskutera rätt eller fel, men så skriver han också. Och jag tycker att det är viktigt att ha med den delen när man nu debatterar Björks utredning och inte bara den delen där han lägger fram förslag på hur kostnaderna i övrigt skall kunna sänkas för den svenske bonden.

Därmed kommer jag över till den fråga som både Ingvar Eriksson och Åke Sandström har ställt. I regeringsförklaringen sägs det att jordbruket är en framtidssektor. Jag skulle vilja säga att det är få gånger som jordbruket har fått den betydelsen i en regeringsförklaring som det har fått den här gången. Det gläder mig ofantligt mycket, och det förpliktigar. Det betyder att när denna översyn av energibeskattningen är gjord kommer det ett förslag. Sannolikt kommer det under nästa år ett förslag som rör jordbruket i de delar som vi har talat om. Det kan möjligen då vara, som Ingvar Eriksson sade, en dellösning, och vi får väl se om den blir större eller mindre.

Beträffande EU-politiken håller jag med Ingvar Eriksson om att vi inte kan gå före. Vi har av olika skäl inte rätt att gå före, utan hela EU går i samma takt. Det är ju tanken med den gemensamma jordbrukspolitiken. Men vad vi har gjort är att vi har *pushat* på kommissionen och de andra länderna genom den s.k. Londongruppen. Och vi har inte majoritet för det förslaget. Men som jag sade bildar vi en blockerande minoritet. Det kan ju vara bra att ibland vara i något slags beslutsposition och inte bara sitta där med de fyra röster som vi har. Med fyra röster kan man inte åstadkomma så särskilt mycket.

Anf. 8 INGVAR ERIKSSON (m):

Fru talman! Jag tackar för beskedet att det i alla fall kommer något som man kan kalla en dellösning på el- och oljesidan. Men fortfarande kommer det inga besked om skatten på dieseloljan och mineralgödselskatten, som är de tunga bitarna, och där vi måste jobba i en sådan riktning att dessa kostnader går ned och blir jämförbara med Danmarks om det skall skapas konkurrens på lika villkor.

Sedan säger jordbruksministern att man skall göra relevanta jämförelser. Det håller jag med om. Men gör då detta, eftersom de redan är gjorda och man kan konstatera att trots det som jordbruksministern säger är det mycket stora skillnader när det gäller lönsamheten och när det gäller förutsättningarna ur konkurrenssynpunkt.

Ofta är det så att det som danska bönder betalar i skatter och avgifter i stort sett går tillbaka till näringen, och då är det ju inte samma belastning som i Sverige, där pengarna går in den stora statskassans håll.

Om man får de kostnadssänkningar på produktionsmedlen och när det gäller produktionsförutsättningarna som jag pläderar för kommer lönsamheten att öka, och då kommer det pengar till statskassan en annan väg. Genom att lönsamheten ökar så ökar möjligheterna att betala skatt och möjligheterna att anställa folk som betalar skatt. Det är hela denna kedja som man måste ha med i detta perspektiv när man talar om en framtidsnäring. Men vi saknar tyvärr detta.

Sedan har jag en sista fråga som jag glömde att ställa. Jordbruksministern har ju talat om att hon skulle vara positiv till en renationalisering av jordbrukspolitiken i EU. Det måste vara en felsyn, eftersom jag inte har sett att regeringen tidigare har hävdat detta. Jag tror att det vore livsfarligt för svenskt jordbruks framtid om man går in för en renationalisering. Jag skulle till sist gärna vilja ha ett besked om detta.

Jag undrar förstås också om jordbruksministern inte är intresserad av att bistå med att lösa de andra frågorna när det gäller de politiska kostnaderna i fråga om dieseloljan osv.

Anf. 9 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Fru talman! Jag kan konstatera att vi trots allt inte står så långt ifrån varandra i jordbrukspolitiken. Och det kanske är naturligt med tanke på att det är en europeisk politik och att vi där driver åt något så när samma håll. Jag skulle ha frågat Ingvar Eriksson om avreglering; Moderaterna brukar ju vara väldigt mycket för avreglering. Men jag vill betona det som jag sade, och jag vill säga det igen, nämligen att jag inte vill vara med om en total avreglering av jordbruket vare sig i Sverige, Europa eller världen om den inte kombineras med särskilda stöd för utsatta områden och om den inte kombineras med stöd så att vi inte suger ut jordarna och så att vi inte utarmar vår jord. Det betyder att en avreglering skall kombineras med någon form av miljöersättning. Och jag tycker att det vore väldigt bra om detta också kunde vinna Moderaternas stöd. Jag är inte alldeles säker på att det har skett. Den debatten får vi ta vid ett annat tillfälle.

Återigen vill jag säga att det är högre miljöavgift på bekämpningsmedel i Danmark än i Sverige. Ingvar Eriksson säger att pengarna i Danmark går tillbaka till jordbruket medan de i Sverige går in i det svarta hålet. Jag antar att han menar det svarta hål som han själv var med och

skapade under den borgerliga regeringen. Det är viktigt att det svarta hålet täpps igen. Det är viktigt för bönderna, därför att bönderna är beroende av att kunna låna pengar till låg ränta. Och under de senaste fyra åren har räntan halverats. Det har skett på grund av att vi har kunnat täppa till vissa delar av det svarta hålet. Det har också gynnat jordbruksnäringen.

Slutligen vet jag inte vad Ingvar Eriksson har fått detta med renationalisering ifrån. Jag vet inte var han har läst det. Man kan tycka mycket om EU:s jordbrukspolitik, och man kan tycka mycket om EU över huvudet, men nu är vi med, och vi har en gemensam jordbrukspolitik. Jag skulle därför se det som rätt så otänkbart att vi gick ifrån det till en renationalisering. Det är inte aktuellt.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 1998/99:14
12 november

*Svar på
interpellationer*

5 § Svar på interpellation 1998/99:15 om personuppgiftslagen

Anf. 10 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Sten Andersson har mot bakgrund av personuppgiftslagens regler frågat vilka åtgärder jag ämnar vidta i syfte att även fortsättningsvis riksdagsledamöter i motioner och debattinlägg tillåts nämna eller referera till namngivna personer utan att tillstånd erhålls.

Inledningsvis vill jag i anledning av Sten Anderssons fråga nämna att personuppgiftslagen innehåller regler för automatiserad behandling av personuppgifter, dvs. i praktiken behandling som sker med hjälp av ADB. Dessutom omfattas även viss manuell behandling, dock bara sådan som sker i registerform. Personuppgifter är i detta sammanhang alla sådana uppgifter som direkt eller indirekt kan identifiera en enskild person.

Lagen innehåller regler om när det är tillåtet att behandla personuppgifter. Reglerna riktar sig i allmänhet mot den som enligt lagen är personuppgiftsansvarig. Med detta begrepp avses den som bestämmer ändamålen och medlen för en viss behandling.

I lagen finns särskilda regler som reglerar i vilka situationer personuppgifter får föras över till länder som inte är medlemmar av EU eller EES eller har anslutit sig till Europarådets dataskyddskonvention. Det är framför allt överföringsreglerna som i många sammanhang kan få konsekvenser för behandling av personuppgifter som sker på Internet. I allmänhet krävs det att de berörda personerna har gett sitt samtycke till överföringen.

När det gäller den mer specifika frågeställning som Sten Andersson tar upp är det viktigt att komma ihåg att personuppgiftslagen inte påverkar vad en riksdagsman säger under debatter i kammaren eller skriver i motioner. Däremot gäller naturligtvis lagen för den behandling som kan ske om personuppgifter behandlas med ADB i Rixlex-systemet, om t.ex. en motion läggs in där. Som jag tidigare sagt är det den personuppgiftsansvarige som är ansvarig enligt personuppgiftslagen. I detta fall är det alltså riksdagen som är ansvarig, inte den enskilde riksdagsledamoten.

När det gäller Rixlex så omfattades behandlingen som äger rum där redan tidigare av datalagen från 1973, eftersom Rixlex innehåller person-

register. Rixlex regleras också av en särskild lag. Enligt vad jag erfarit ser Riksdagens förvaltningskontor just nu över den lagstiftningen. Det är min personliga uppfattning att den regleringen bör ges ett innehåll som i största möjliga omfattning tillåter att Rixlex kan bli ett användbart verktyg för alla som vill kunna ta del av den svenska politiska debatten och många av de grundläggande svenska rättskällorna.

Anf. 11 STEN ANDERSSON (m):

Fru talman! Jag har varit ledamot i riksdagen i 15 år och av och till tyckt att man har fattat felaktiga beslut. Det beror på att jag tillhör ett parti som inte alltid haft majoritet, och det får jag acceptera.

Men personuppgiftslagen måste vara det värsta som vi fattat beslut om i Sveriges riksdag. Hade vi i våras vetat – och det är vårt eget fel; vi visste inte – vilka enorma konsekvenser lagen skulle få hade den förhoppningsvis aldrig gått igenom. Konsekvenserna är löjliga och orimliga, och lagen fungerar inte i ett modernt kommunikationssamhälle.

Personuppgiftslagen baseras på ett EU-direktiv som är en direkt frontrock mot svensk yttrandefrihet. Hade det funnits t.ex. ett euronet som bara kunde läsas av europeer eller av medlemmar i EU hade det varit lättare att förstå, men när nu uppgifterna kan läsas på Internet – alltså över hela världen – uppstår alla dessa problem.

Jag skall ta ett par exempel.

Om någon vill lägga ut deltagarlistan för Tjejmilen här i Stockholm på nätet måste han ha tillstånd från varenda enskild löpare. Annars kan han bli åtalad.

Om någon vill lägga ut ett resultat från Solvalla från tävlingarna t.ex. i går kväll får inte kuskens namn nämnas, om inte kusen har givit tillstånd. Däremot får man nämna hästens namn, och det skall vi vara tack samma för, att man i alla fall slipper fråga hästen.

Det som min fråga konkret handlade om gällde riksdagen, och jag hoppas att jag inte har skrivit i min interpellation att jag var rädd för att vi inte skulle få lov att i talarstolen få säga det som vi tycker och tänker och nämna de namn som vi behöver nämna. Det jag avsåg var nästa steg, när riksdagen lägger ut sina protokoll på Internet och de kan läsas över hela världen. Det är där som jag ser ett problem. Det kan ju inte stå att Sten Andersson tycker att XXX är en si och så person eller att XXX har sagt det ena eller det andra.

Statsrådet säger här att riksdagen håller på att se över detta, men jag kan bara se två alternativ. Antingen får man nämna namn men namnet får inte förmedlas på Internet, eller också läggs inte protokollen ut på Internet. Svårare är det inte. Skulle riksdagen medges undantag måste ju alla andra få göra undantag.

Om man medverkat i någon aktivitet tidigare på Internet får man dispens i tre år. Men det blir konstigt om jag, som före den 24 oktober i år har debatterat på nätet, under tre år får nämna namn medan någon annan som inte har deltagit i en sådan debatt inte får nämna några namn efter den 24 oktober.

Det finns ju miljontals exempel på att man har accepterat en lagstiftning som är – för att använda ett uttryck som man inte använder så ofta i riksdagen – korkad. Personuppgiftslagen är i otakt med tiden. Jag hoppas

att vi kan få EU att inse att man inte kan hålla på så här i ett samhälle som om två år går in i 2000-talet.

Prot. 1998/99:14
12 november

Anf. 12 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Sten Andersson tar upp ett antal frågor. Han säger att man inte visste vilka konsekvenser som lagen skulle få.

Såvitt jag har förstått tog regeringen, när man överlämnade propositionen till riksdagen, upp att man förutsåg att lagen skulle komma att innebära problem. Problemet var bara att varken regeringen, riksdagen eller någon fristående forskare har kunnat se hur man skulle kunna lösa denna fråga på annat sätt än genom den lagstiftning som riksdagen antog i våras. Alternativ har alltså saknats.

Nu vet inte jag i vilken utsträckning riksdagen debatterade de problem som man då såg framför sig, men jag tror att det är en liten överdrift att säga att man inte visste vilka konsekvenser den här lagen skulle få, även om det delvis uppenbarligen är så, eftersom det är först nu när lagen införs som denna enorma diskussion har uppstått.

Sten Andersson hänvisar till problem med Tjejmilen och andra aktiviteter och räknar upp några orimliga konsekvenser med den nya lagen. De exempel som Sten Andersson tog upp omfattas sedan tidigare av datalagen, som innebär att man måste ha tillstånd att upprätta ett register med personnamn. Där har det inte skett någon förändring.

Sten Andersson tar också upp sina farhågor när det gäller möjligheten för riksdagen och allmänheten att använda sig av Rixlex effektivt. Jag är övertygad om att dessa problem går att lösa.

Slutligen säger Sten Andersson att vi måste få EU att inse problemen. Jag håller gärna med om att denna lagstiftning inte är helt anpassad till den tekniska verklighet som vi i dag lever i. Det är också därför som vi från regeringen vidtagit ett antal åtgärder för att försöka att se vad vi kan göra för att förbättra situationen. En sådan åtgärd är att på flera nivåer föra en diskussion med kommissionen om de effekter och den diskussion som vi har haft i Sverige. Det har vi gjort och det tänker vi fortsätta med, och där kommer alla goda krafter att behövas.

Anf. 13 STEN ANDERSSON (m):

Fru talman! Jag vill först betona att när det var folkomröstning om EU-medlemskapet arbetade jag aktivt för att vi skulle bli medlemmar i EU, och detta av två skäl: dels för att EU var ett fredsprojekt, dels för att Sverige som är en liten nation skulle ha svårt att klara sin sociala välfärd utan att vara medlem i EU. Men jag trodde aldrig att EU skulle lägga sig i så mycket som man i dag tyvärr alltför ofta ser exempel på.

När det gäller det som statsrådet sade om riksdagsbehandlingen i våras vill jag också betona att jag inte har kritiserat vare sig regeringen eller något parti av det enkla skälet att alla förtjänar kritik, inklusive jag själv. Nu var jag inte med i det aktuella utskottet, men av den debatt som då fördes fick man inte något intryck av att vi fyra fem månader senare skulle se sådana konsekvenser som vi i dag ser.

Det blir en helt orimlig situation. Jag tror att hundratusentals, kanske miljontals, människor i Europa redan i dag bryter mot denna lag. Vad skall myndigheterna göra? De skall i stort inte göra någonting. Om man inte har tillstånd får man inte nämna det minsta lilla namn så att det kan

*Svar på
interpellationer*

läsas på Internet. Jag hoppas att jag läser rätt mellan raderna i statsrådets svar och att hon inser att det finns problem.

Jag skulle vilja ha en direkt kommentar till följande. Jag refererar till en situation där man skulle vilja lämna uppgifter på nätet om deltagarna i Tjejmilen eller travkuskar på Solvalla. Man slipper begära tillstånd av den stackars hästen om han skall nämnas. Statsrådet säger att man inte heller har kunnat nämna namn tidigare. Men jag har fått uppgifter av vad jag kallar seriösa journalister som innebär att det är detta som nu förhindras. De har inte sagt att detta inte har varit tillåtet tidigare. Jag vet inte om jag vågar nämna några namn, men jag kan säga att det finns en journalist – Anders R. Olsson – som är mycket väl insatt i dessa frågor. Han påstår att den effekten uppstod den 24 oktober 1998.

Anf. 14 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Sten Andersson! Jag vill säga några avslutande ord om Solvalla och Tjejmilen. Regelverket var sådant tidigare, enligt datalagen. Datainspektionen hade uppgiften att utöva tillsyn över den lagstiftningen. Det är allmänt känt att den lagstiftningen inte följdes till 100 %, vilket kan vara en del av förklaringen till att man uppfattar det som en enorm förändring. Nog om det.

Sten Andersson ger uttryck för bekymmer och uppriktigt oro och omsorg när det handlar om den nya lagstiftningen och dess eventuella brister. Det är en ny lagstiftning. Även om vi redan nu ser vissa bekymmer tycker jag att det är lite tidigt att gå in i detaljfrågor. Däremot vill jag säga, vilket jag har sagt tidigare, att vi från regeringens sida tänker följa tillämpningen av lagstiftningen väldigt noga. Det måste man göra också inom alla övriga EU-länder. Det är bl.a. det som vi vill föra en diskussion om inom kommissionens ram.

Vi har också ambitioner från regeringens sida att så långt möjligt försöka hitta förbättringar inom detta område. Vi har därför också bl.a. lämnat ett uppdrag till Datainspektionen att senast den 1 mars nästa år utreda om det finns möjligheter att underlätta allmänhetens och kommunernas behov av att lämna information via framför allt nätet.

Anf. 15 STEN ANDERSSON (m):

Fru talman! Jag glömde att hälsa statsrådet välkommen till hennes första interpellationsdebatt. Jag kan inte undgå att nämna att jag häromkvällen var på middag, där statsrådets mamma var en av deltagarna. Jag debatterade med statsrådets mamma för 13–14 år sedan i riksdagen. Man ser att man börjar bli gammal. Nog om det.

Låt det vara hur det vill med Tjejmilen och Solvalla. Jag läste faktiskt en intervju häromdagen med Anitha Bondestam, som tidigare var chef för Datainspektionen. Hon nämnde just exemplet Tjejmilen när hon talade om den nya lagen. Hon borde vara så pass insatt att hon vet att det var förbjudet även tidigare. Det förvånar mig att hon lämnar en sådan uppgift.

Vi har förvisso dispenser, som jag sade i mitt första anförande. Om man har bedrivit verksamheten innan har man rätt att göra det i tre år till. Det får lite konstiga konsekvenser. Nu skall jag dra en jämförelse som är lite extrem, men man skall ibland vara lite extrem för att få rubriker. Låt säga att man sänker hastigheten från 70 till 50 kilometer i timmen på en

väg. De som inte har kört på vägen innan får köra i 50. De som har kört innan man ändrade lagen får köra i 70 i tre år till. En person kan vara lagbrytare, medan en annan person som gör exakt samma sak inte är lagbrytare. Detta är inte rimligt.

Till sist, fru talman, vill jag nämna att det har sagts att vi i Sverige har övertolkat lagen och gjort den onödigt krånglig. Jag skulle vilja ha statsrådets kommentar till det. Hon har faktiskt chans till ett inlägg till.

Anf. 16 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Tack, Sten Andersson, för de vänliga orden när du hälsade mig välkommen. Det är lite pirrigt när det är första interpellationsdebatten.

Vad gäller övertolkning kan jag säga att Statskontoret lämnade över en rapport till mig förra fredagen där man menar att man har funnit att de svenska myndigheterna delvis överimplementerar, dvs. överför EU-direktiv till svensk lagstiftning och svenskt regelverk i lite större utsträckning än vad man egentligen behöver. Det återstår att se. Statskontoret skall fortsätta sina undersökningar på detta område och kommer att lämna en slutlig rapport så småningom, efter årsskiftet, till mig.

Det är möjligt att det finns någonting i den svenska folksjälen som gör att vi väldigt gärna vill vara duktiga och rätta oss efter de regler som finns. När det gäller just detta fall kan jag inte se att så är fallet. Det är möjligt att jag har fel, men det faktum att ett väldigt långsiktigt lagstiftningsarbete ligger till grund för den svenska lagen, där många duktiga personer har varit med och försökt hitta former för att överföra EU-direktivet till vår svenska lagstiftning på bästa sätt, säger mig ändå att man har försökt beakta de möjligheter som direktivet ger och också försökt hantera det på ett så korrekt sätt som möjligt.

Jag kan inte säga att detta är ett exempel på någon form av överimplementering.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Anmälan om inkommen faktagpromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Talmannen anmälde att följande faktagpromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och delats ut till kammarens ledamöter:

Förslag till rådets direktiv om en gemensam ram för elektroniska signaturer KOM (98) 297

Prot. 1998/99:14
12 november

*Svar på
interpellationer*

7 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Motioner
1998/99:MJ3–MJ5 till miljö- och jordbruksutskottet
1998/99:Sk6 till skatteutskottet
1998/99:Ju3 till justitieutskottet
1998/99:So17 och So18 till socialutskottet

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.47 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

8 § Frågestund

Anf. 17 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Kammaren återupptar sina ajournerade förhandlingar för frågestund. Följande statsråd kommer att delta: Statsminister Göran Persson, finansminister Erik Åsbrink, jordbruksminister Margareta Winberg, kulturminister Marita Ulvskog, utrikesminister Anna Lindh, näringsminister Björn Rosengren och statsrådet Britta Lejon.

Statsminister Göran Persson besvarar allmänpolitiska frågor. Frågor till övriga statsråd förutsätts beröra deras ansvarsområden inom regering-en.

Jag vill erinra om att frågorna, liksom svaren, i princip får vara högst en minut, och att frågestunden omfattar en timme, vilket innebär att den avslutas kl. 15.00.

Skattelättnader för hushållstjänster

Anf. 18 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m):

Herr talman! På senare tid har en rad motsägelsefulla uttalanden gjorts från regeringens sida angående skattelättnader för hushållstjänster. Jag tycker, som utomstående, att förvirringen är total. Var står egentligen socialdemokraterna i den här frågan?

Jag vill därför, herr talman, ställa frågan till statsminister Göran Persson, som också är partiledare för socialdemokraterna. Jag skulle kunna göra det lätt och säga att Göran Persson kan få svara ja eller nej, om han tycker att det skall vara skattelättnader för hushållstjänster, men jag kan förstå om statsministern vill utveckla sig lite mer.

Frågan är alltså: Var står socialdemokraterna när det gäller skattelättnader för hushållstjänster?

Anf. 19 Finansminister ERIK ÅSBRINK (s):

Herr talman! Jag har bjudit in representanter för alla partier i riksdagen till överläggningar om den framtida skattepolitiken. De kommer att äga rum den 9 december. Där kommer jag att presentera vissa tankar från regeringen och socialdemokraterna, och jag räknar med att samtliga övriga partier kommer att beskriva sina tankar om skattepolitiken.

Jag har noga betonat att man på det här tidiga stadiet inte skall komma med hårda låsningar och inskränkningar, utan öppna för en bred diskussion och så småningom se om det finns förutsättningar att skapa en politisk majoritet för förändringar i vårt skattesystem.

Jag har sagt att det finns vissa krav som måste upprätthållas: Vi får inte äventyra starka offentliga finanser eller en sund samhällsekonomi, och vi får inte öka klyftorna i samhället. Det är mycket viktigt att detta iakttas. Det vore fel att på det här tidiga stadiet låsa sig i den frågan.

Jag utgår ifrån att även frågan om skattelättnader på vissa hushållstjänster kommer upp. Den får vi diskutera i det sammanhanget.

Anf. 20 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m):

Herr talman! Det är synd att statsministern inte vill svara på frågan, men jag misstänkte nästan att det skulle bli så här. Finansministern kan vara övertygad om att moderaterna kommer att ta upp den här frågan. Alla vet att vi har en stor svart sektor, där samhället inte får in speciellt stora skatteintäkter, inom just det här området.

Det som jag nu kan tolka som positivt är att finansministern är mer positiv till att vara ganska förutsättningslös när det gäller att ta upp olika frågor i diskussionerna om skatterna än en del av hans partikamrater kanske är. Det har jag fått erfara i dag i mitt utskott.

Jag hoppas att uttalandet från finansministern har ett längre bäst-föredatum, så att det gäller tills man hunnit fatta ett positivt beslut i frågan.

Anf. 21 Finansminister ERIK ÅSBRINK (s):

Herr talman! Även om det naturligtvis är djupt otillfredsställande att min ringa person står för frågans svar tänker jag ändå gå upp i talarstolen en andra gång.

Jag har vissa grunduppfattningar när det gäller skattepolitiken. Jag tror på att vi skall ha enkla, neutrala, likformiga skatteregler. I grunden är jag skeptisk till att man skall ge särskilda subventioner eller skattefävor till enstaka branscher eller yrkesområden. Det skapar krångel och svåra gränsdragningsproblem. Det kan också te sig orättvist: Varför skall de som jobbar i icke gynnade branscher betala högre skatter än de som jobbar i gynnade branscher?

Samtidigt måste vi ha en öppen syn när det gäller att pröva olika metoder att stärka tillväxt och sysselsättning. Därför menar jag att man, särskilt i inledningen till sådana här skattesamtal, bör ha en öppen attityd och lyssna på olika förslag. Sedan kommer man att finna att en del av de förslagen inte är särskilt genomtänkta och inte bör genomföras.

Frågestund

Anf. 22 ÅKE GUSTAVSSON (s):

Herr talman! Jag vill vända mig till kulturministern.

Regeringen har tagit en mängd initiativ för att initiera upplysningsarbetet om Förintelsen och Förintelsens offer. Ett led i detta var skriften ... *om detta må ni berätta* ... Ett annat led har varit den utredning om att inrätta ett museum och kunskapscenter om Förintelsen. Den utredningen är nu överlämnad. Jag vill därför fråga kulturministern: Vad kommer att hända framöver med det arbete som är nedlagt i detta avseende?

Anf. 23 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Herr talman! Precis som Åke Gustavsson säger gav regeringen i januari i år i uppdrag åt ansvarsmuseerna, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet och Riksutställningar att redovisa förutsättningar för att ordna en permanent utställning om Förintelsen på något av landets befintliga museer.

Sedan har gruppen kommit tillbaka och föreslagit att det skall skapas ett permanent museum och kunskapscenter om Förintelsen. I rapporten betonas det att ett museum av det här slaget bör innehålla hur Sverige hanterade och hanterar olika frågor som handlar om samhällseliga och mänskliga betingelser som möjliggör folkmord.

I Regeringskansliet bereder vi det här på olika sätt. Thage G Peterson har som avgången statsråd fortfarande i hög grad uppdraget att hantera de här frågorna på regeringens särskilda uppdrag, bl.a. tillsammans med Kulturdepartementet.

Vi kommer vid senare tillfälle att återkomma om hur vi skall gå vidare med denna fråga.

Anf. 24 ÅKE GUSTAVSSON (s):

Herr talman! Jag tycker naturligtvis att det är utmärkt att man går vidare. Jag tror också att det är viktigt att man har kontinuerlig verksamhet. Därför är min förhoppning att regeringen med viss skyndsamhet jobbar vidare med den här frågan.

Anf. 25 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Herr talman! Särskilt denna vecka, när vi på olika sätt har markerat kristallnatten och påmint oss och alla andra om just kristallnatten, tycker jag att det är viktigt att vi tydligt markerar att alla de frågor som Levande historia-projektet skall leva vidare genom, har högsta prioritet och bereds i Regeringskansliet.

Skördeskador

Anf. 26 SVEN BERGSTRÖM (c):

Tack, herr talman! Jag har en fråga till Margareta Winberg.

Det exceptionella väder som varit den här sommaren och hösten har ju inneburit att stora mängder foder, spannmål, grönsaker och potatis inte kunnat tas till vara i vårt land. Framför allt har Mellansverige och norra Sverige drabbats väldigt hårt. Det handlar om Gävleborg, Jämtland, Västernorrland och Västerbotten som kanske är hårdast drabbade.

Jordbruksverket har i en rapport uppskattat att skadorna för det här, dvs. de värden som gått till spillo, uppgår till närmare 1 miljard kronor. Samtidigt vet vi att livsmedelssektorn betyder mycket för sysselsättningen i vårt land. Statsministern har talat om det här som en framtidsnäring.

Den självklara frågan till jordbruksministern är: Hur ser man på detta från regeringen? Är man beredd att vidta några åtgärder för att hindra den nedläggningsvåg som nu hotar stora delar av den svenska landsbygden om ingen gör något?

Anf. 27 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Ja, vädret har förorsakat en del skador i Sverige. Men jag tycker att man skall försöka nansera bilden något. Det som vi för bara sex åtta veckor sedan såg som väldigt stora skador har, när Jordbruksverket har slutgranskat det hela, visat sig inte vara lika omfattande som man befarat.

Om man tar t.ex. obärgad skörd är omfattningen i dag bara 5–7 % mot en uppskattning på 10–15 % för en till en och en halv månad sedan. Det är inte en katastrofliknande situation över hela landet. Vi kan följaktligen heller inte tala om en nationell katastrof. Däremot är det stora skador i vissa delar av landet, och för den enskilde bonden i dessa vissa delar av landet är det klart att det som har hänt betyder oerhört mycket.

Jag har för avsikt att i en arbetsgrupp titta närmare på detta – en arbetsgrupp där också näringen kommer att finnas representerad.

Anf. 28 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Det låter bra, och det andas en del löften i det som jordbruksministern säger. Men tyvärr brinner det i knutarna rätt häftigt. Lön-samheten har länge varit hårt pressad, och vi vet att läget nu är akut, precis som jordbruksministern säger, i synnerhet i norra Sverige men även i andra delar av vårt land.

Det är väldigt viktigt att vi snabbt kan få ett besked med lite substans från ansvarig i regeringen om att frågan kommer att hanteras med ansvar och framsynthet från regeringens håll och att vi inte skall behöva se en nedläggningsvåg i det som statsministern tidigare i denna kammare betecknat som en framtidsnäring.

Anf. 29 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Att åtgärda detta är inte så enkelt, därför att man kan inte gå på riket och man kan inte heller gå på regioner, utan man måste faktiskt gå ned på varje enskild gård och se efter: Hur har denna bonde och denna gård drabbats? Vi har inte den typen av statistik. Därför är det en ganska stor administrativ apparat att göra detta, och det kommer att ta lite tid. Det är det som den arbetsgrupp vilken jag nyss nämnde skall tillsättas skall syssla med.

Dessutom är det aviserat i regeringsdeklarationen att en annan del av kostnaderna för jordbruket kommer att nedbringas, nämligen en del av energikostnaderna. Det kommer att ske efter en sammanvägning som skall göras inom hela energiområdet. Vi beräknar att denna sammanvägning och analys skall vara klar i början på nästa år. Därefter kan vi vänta ett förslag i den delen.

Anf. 30 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till statsministern.

Det är envisa rykten som säger att den kommunala utjämningsutredningens förslag kommer att drabba Norrbotten oerhört hårt. Det s.k. kallortstillägget är orsaken till att just Norrbotten drabbas hårt.

Enligt beräkningar som Kommunförbundet i Norrbotten har gjort innebär det att Norrbottenskommunerna kommer att förlora 250 miljoner kronor i statsbidrag. Dessutom förlorar landstinget ca 130 miljoner. Sammantaget innebär det att Norrbottenskommunerna under en åttaårsperiod förlorar i stort sett 1 miljard, om kallortstillägget helt slopas.

En liten kommun som Jokkmokk drabbas särskilt hårt. Det har redan aviserats att Vattenfall kommer att avveckla en del tjänster där, mellan 80 och 100 tjänster. Det innebär att Jokkmokks kommun förlorar åtskilliga miljoner i skatteinkomster.

Min fråga till statsministern är: Gäller mottot "hela landet skall leva" för regeringen? Om svaret är ja, vad avser regeringen i så fall att göra för att Norrbottenskommunerna skall få en reell chans att överleva? Det gäller i synnerhet Jokkmokks kommun.

Anf. 31 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Det var egentligen flera frågor i en: dels det kommunala utjämningsystemet, dels Vattenfalls planerade driftförändringar och dels en allmän deklaration om regionalpolitiska ambitioner. Jag tror att jag väljer att svara på den första frågan. Sedan får väl Wälivaara komma tillbaka och ta upp de andra frågorna.

Skatteutjämningsystemet är ju sedan flera år tillbaka en inrikespolitisk rysare, därför att här eftersträvar vi någon typ av rättvisa mellan landets olika delar. Här finns kommuner som har beskrivits som vinnare och som förlorare. I det här fallet har vi en frågeställare som beskriver sin hembygd och sin kommun som förlorare.

Problemet är att vi har gjort omfördelningar inom ett system utan att tillföra nya pengar. Det har skett i en tid då vi överallt annars har skurit ned. När vi såg den explosionsartade tillväxten av sociala problem i framför allt storstadsområdena, inte minst i Göteborg och Malmö, gjorde vi en omfördelning inom det gamla systemet men med hjälp av en ny teknik. Det resulterade i att en del kommuner, t.ex. Jokkmokk eller andra kommuner i Norrbotten som förut hade fått stora statliga tillskott, också i fortsättningen fick statliga tillskott men något mindre än tidigare. Resurser fördes till Göteborg, Malmö och delvis till en del kommuner i Stockholms län.

Det har varit kontroversiellt och är kontroversiellt. Det följs av en grupp som leds av landshövdingen i Gävleborg, som utvärderar det hela. Vi kommer snart att få en rapport från den gruppen. Det är väl den rapporten, misstänker jag, som Wälivaara tänker på när han talar om de framtida konsekvenserna för Norrbotten. Jag är inte beredd att kommentera rapporten förrän vi har fått den till regeringen.

Vår strävan är att hela Sverige skall leva, alltifrån Angered och Botkyrkas förorter till Wälivaaras hembygd. Det är just detta som är vår gemensamma uppgift och inte att ställa bygd mot bygd.

Anf. 32 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Herr talman! Det är glädjande att höra att statsministern säger att hela Sverige skall leva.

Visst var det tre frågor sammanflätade här, men eftersom de sammanfaller i tiden innebär det här egentligen liv eller död för en kommun som Jokkmokk. Därför är det viktigt att man sätter de här frågorna i sitt sammanhang som någonting som drabbar just en speciell ort särskilt hårt. Många bäckar små gör till slut en stor å.

Anf. 33 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Det är säkert dramatiskt för Jokkmokk. Jag följer, precis som flera statsråd, situationen i Norrbotten. Den är viktig för landet, och den är viktig för regeringen.

När det gäller Vattenfall och den planerade driftförändringen där har ju näringsminister Rosengren uttryckt en önskan om en förbättrad dialog mellan Vattenfall och Norrbotten och älvdalarna där uppe.

Det är klart att man kan göra en stilla reflexion: Vi äger Vattenfall. Det fanns de som tyckte att vi skulle sälja Vattenfall till privata intressenter. Vad det skulle ha betytt för Jokkmokk i det här läget kan vi bara gissa. Men inte hade det varit en fördel – det kan jag försäkra er.

"Digital allemansrätt"

Anf. 34 LENNART DALÉUS (c):

Herr talman! På IT-området behövs någonting som vi i Centerpartiet kallar en digital allemansrätt. Jag undrar hur statsministern tänker se till att den blir verklighet.

Anf. 35 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Jag anar definitionen av begreppet digital allemansrätt. Jag kan på en gång säga att jag tycker att det är genialt. Det är ett av höstrikedagens mest framträdande politiska innovationer, tycker jag. Digital allemansrätt skall vi ha.

För min del är det här ganska lätt.

För det första: att inte förskräckas inför den nya tekniken, utan se möjligheterna och förstå att det är någonting som kommer – någonting som vi inte bara skall vara bra på utan bäst på.

För det andra: att se till att hela landet får vara med – bredband, infrastruktur, allt sådant som gör det möjligt att utnyttja tekniken, bygga ut och ligga i framkant.

För det tredje: in med det i skolorna och se till att alla barn och ungdomar ser det som ett naturligt arbetsredskap – någonting som faktiskt tillhör vardagen.

För det fjärde: glöm inte i det nya att hävda bokens betydelse. Boken är kanske en del av IT-politiken såsom vi nu ser framtiden växa fram. Digital allemansrätt skall också betyda att man står fast förankrad i egen kulturkrets och tradition.

Prot. 1998/99:14
12 november

Frågestund

Anf. 36 LENNART DALÉUS (c):

Herr talman! Det är hyggligt att statsministern gillar uttrycket digital allemansrätt, och jag delar nog mycket i de fyra synpunkter som statsministern tar upp – inklusive synen på boken. Men när det gäller att skapa en digital allemansrätt så kommer vi ju, herr talman, till det där lite hemska att det kostar pengar om vi skall ha ut ett snöre till varje hushåll, varje arbetsplats och varje skolklass. Man kan bedöma det där till kanske 50 miljarder kronor. Det är en investering som lite grann liknar den investering som vi gjorde när det gällde järnvägen. Kanske finns det en likhet när det gäller vattenkraften. Vi kan hitta andra stora infrastrukturella satsningar.

Då är min fråga: Om vi spekulerar i att det är 50 miljarder, har statsministern då någon idé om hur vi skall få ihop de här pengarna och om vem som skall ställa upp med dem? Kan man börja prata med näringslivet för att få ihop lite av en fondbildning? Och hur skall vi skriva av det här i takt med att användarna tar den nya tekniken i bruk? Har statsministern idéer kring det? Vi har det, skall jag tillägga.

Anf. 37 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Herr talman! Nu är inte jag lika, skall vi säga, visionär som Lennart Daléus så att jag vågar hamna på 50-miljardernivån. Jag är inte säker på att det är rätt bedömning. Det kanske är mer pengar. Vi har en obehaglig vana att på något sätt förskräckas av stora tal när vi ser det nya.

Jag tycker att det är helt rätt parallell bakåt i tiden att se på järnvägsutbyggnaden – och även elektrifieringen. Tänk om man vid *den* teknikens genombrott hade ställt sig här i kammaren och sagt att nu står vi inför en elektrisk allemansrätt, men det kommer att kosta 500 miljoner kronor. Var skall vi få tag i pengarna? Då hade det säkert blivit stopp.

Det här kommer att tryckas fram. Det kommer att prioriteras om det är rätt saker. Jag tror att det *är* rätt saker. Vi skall ha bra statliga aktörer i sammanhanget. Vi har en som jag tycker att vi skall vara rädda om; vi har Telia. Det betyder ohyggligt mycket i det här sammanhanget för infrastrukturen. Telia har ju också stått på försäljningslistor lite varstans, men i det här perspektivet har det naturligtvis sitt samhälleliga värde.

Jag förskräcks inte av de här talen. De är trots allt hanterliga i ett samhällsekonomiskt perspektiv. Vi har gjort den här typen av investeringsinsatser förut. Grunden är bra statliga aktörer, ordning och reda i offentliga finanser och politisk vilja att ligga längst fram i den digitala allemansrätten, som Centern så fyndigt har formulerat det.

Pappornas uttag av föräldraförsäkringen

Anf. 38 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Herr talman! Jag har en fråga till jämställdhetsminister Margareta Winberg.

Sedan regeringen sänkte ersättningen i föräldraförsäkringen har andelen män som tar vara på sin föräldraledighet minskat. Vi vet att det ojämna uttaget av ledighet i föräldraförsäkringen är en av huvudförklaringarna till att kvinnor halkat efter lönemässigt. Vi vet också att en grundläggande förutsättning för jämställdhet i arbetslivet är delat ansvar för skötseln av hem och barn. Är statsrådet Winberg i sin egenskap av

Anf. 39 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Frågestund

Herr talman! Jag delar uppfattningen att en viktig grund för jämställdheten är att män och kvinnor både delar på ansvar och får del av de möjligheter som bjuds. För att man skall kunna dela på ansvaret är också föräldraförsäkringen väldigt viktig.

Jag kan bara beklaga att det fortfarande är en så låg andel pappor som tar ut sin del av föräldraförsäkringen. Samtidigt är det så, som konstateras i Kvinnomaktsutredningen, vilket jag tycker är mycket intressant, att aldrig tidigare har mammor och pappor ägnat sina barn så mycket aktiv tid som nu.

Att barnomsorgen är så pass utbyggd och att barnen tillbringar en relativt stor del av sin tid på dagis och hos dagmammor jämfört med hur det var för 10–15 år sedan, har tydligen framtingat att föräldrarna är mer aktiva när barnen och föräldrarna är tillsammans. Detta gäller i synnerhet papporna. Det gäller dock inte föräldraförsäkringen, men väl andra möjligheter att stanna hemma – för vård av sjukt barn t.ex. Papporna har blivit väldigt mycket bättre på att ta ut den delen.

Vi kommer att fortsätta att på olika sätt försöka förmå papporna att ta ut en större del av föräldraförsäkringen. Det ligger som en del i vår politiska planering för hur jämställdhetsarbetet skall bedrivas framöver.

Anf. 40 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Herr talman! Jag delar den uppfattningen. Det skulle vara intressant att höra lite mer konkret om vad jämställdhetsministern har tänkt sig. Det handlar naturligtvis om föräldraförsäkringen, men det handlar också om informationsinsatser av olika slag. Jag fick uppgifter från Försäkringsförbundet om att det är väldigt olika i olika delar av landet. Männen i Sölvesborg är t.ex. jättedåliga på att ta ut sin föräldraförsäkring. På andra håll är man alltså tydligen bättre.

Det behövs någon typ av riktade insatser där man verkligen talar om för männen hur positivt det är att ägna mycket tid åt barnen. Jag skulle gärna vilja höra om jämställdhetsministern har tänkt lite närmare på detta.

Anf. 41 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Jag tror ju inte på generella insatser. Vad vi gör nu är att vi tittar på olika delar av landet, t.ex. Sölvesborg. Vi tittar på dem som har varit extra duktiga. Vi försöker stödja dem och visa upp dem som föredömen för andra.

Men sedan är det också så att vi i jämställdhetspolitiken nu försöker vrida fokus något från kvinnorna, kvinnoperspektivet och kvinnorollen. Vi vet att kvinnorollen har förändrats mycket under de senaste 20 åren medan mansrollen och männens situation inte har hunnit med, om man uttrycker sig så. Den har inte precis stått stilla och stampat, men den har utvecklats i betydligt långsammare takt.

I de ansökningar som nu kommer in om projekt och om stöd för olika insatser beviljar vi därför väldigt mycket pengar till insatser som just riktar sig till männen. Fokus vrids alltså lite grann till männens fördel för

att vi därmed skall kunna förändra mansrollen. Det tror jag är oerhört viktigt, inte minst med tanke på den debatt som vi har haft de senaste dagarna.

Kooperativ hyresrätt

Anf. 42 HELENA HILLAR ROSENQVIST (mp):

Herr talman! Jag har en fråga till Britta Lejon om boendedemokrati. Det gäller kooperativa hyresrätter, en bostadsupplåtelse med självförvaltning som finns på flera håll. Folk engagerar sig, arbetar efter förmåga och får en möjlighet att påverka sina boendekostnader i någon mån. Detta pågår med hjälp av en försökslagstiftning fram till årsskiftet. Då är min fråga om ministern är beredd att förlänga denna lagstiftning.

Anf. 43 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Herr talman! Det här med boendedemokrati, som man också kan kalla brukarinflytande, är jätteviktiga frågor. Det är ett tydligt och bra exempel på nya vägar som vi kan fördjupa vår demokrati på. Det är oerhört positivt.

Jag måste dock säga att jag inte har information om vilka erfarenheter den här försökslagstiftningen hittills har givit oss och att jag därför inte kan svara på Helena Hillar Rosenqvists direkta fråga. Men jag vill säga att jag tycker att det är *ett* mycket positivt exempel på en väg som vi kan gå i framtiden. I det arbete när det gäller demokrati som jag nu försöker dra i gång inom departementet är just brukarinflytande en av de frågor som vi vill titta närmare på.

Anf. 44 HELENA HILLAR ROSENQVIST (mp):

Herr talman! Jag trodde nästan att jag skulle få ett positivt svar på det här av Britta Lejon. Stockholms hem har beslutat att erbjuda sina hyresgäster kooperativ hyresrätt. Stockholms stad lär ha skrivit till regeringen i frågan. Boverket och SABO är inne på samma tankegångar. Tänker Britta Lejon nu ta några initiativ för att utreda frågan med sikte på att permanenta den här upplåtelseformen?

Anf. 45 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Herr talman! Jag kan säga så mycket som att jag skall titta noga på frågan. Men eftersom jag inte är informerad om detaljerna vågar jag inte säga så särskilt mycket mer i dag. Men jag lovar att jag skall se positivt och mycket noga på frågan och att jag därefter återkommer.

Östtimor

Anf. 46 BERIT JÓHANNESSEN (v):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till utrikesminister Anna Lindh.

Sedan 1975, alltså under 23 år, har Indonesien ockuperat Östtimor. En tredjedel av befolkningen har fått plikta med sitt liv på grund av ockupationsmaktens våld. Ett ofattbart förtryck har utövats, och folket har utsatts för ett omätligt lidande.

I dag är det sju år sedan massakern vid St Crus-katedralen i Dili där minst 250 människor, civila demonstranter, mördades.

Jag skulle på årsdagen av denna händelse vilja fråga om utrikesministern anser att man kan ta fler initiativ t.ex. inom FN för att underlätta de förhandlingar som nu pågår och för att få ett slut på ockupationen av Östtimor.

Prot. 1998/99:14
12 november

Frågestund

Anf. 47 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Herr talman! Sverige följer med mycket stort intresse denna FN-ledda fredsprocess, och vi deltar också via FN i fredsprocessen. Tyvärr ser det ut som om det trupptillbakadragande som skulle ha skett inte har skett, vilket fortsätter att försvåra möjligheterna att få en lösning. Men vi försöker från svensk sida att aktivt bidra till fredsprocessen via FN och dessutom att ge ett humanitärt bistånd för att underlätta situationen för de drabbade.

Utflaggning av företag inom åkerinäringen

Anf. 48 LARS BJÖRKMAN (m):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Rosengren. Jag vill anknytta till utvecklingen på sjöfartssidan, där vi snart sagt varje dag kan konstatera att utflaggning av svenska fartyg sker. Vi har tyvärr en liknande utveckling inom åkerinäringen med bekymmer liknande dem som finns inom rederinäringen och som har lett till att utflaggning av företag redan har inletts. Vi vet också att man ligger i beredskap, om ingen förändring sker, att flagga ut ytterligare företag.

Min fråga är: Vilka åtgärder är regeringen och statsrådet beredda att vidta för att förhindra att vi får en liknande utveckling inom just åkeribranschens område som den som i dag sker på rederisidan?

Anf. 49 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Herr talman! Det förekommer just nu diskussioner mellan parterna, och jag har ambitioner med utgångspunkt i det förslag som regeringen har lagt fram i riksdagen att finna en lösning som parterna och regeringen kommer att stå bakom.

Anf. 50 LARS BJÖRKMAN (m):

Herr talman! Det låter ju förhoppningsfullt. Men låt mig anknytta till den av regeringen tillsatta Småföretagardelegationen, som ju faktiskt pekade på en rad möjligheter i form av konkreta åtgärder som skulle kunna förbättra situationen. Kan jag tolka ministrarnas svar som att man är beredd att ta upp Småföretagardelegationens önskemål, synpunkter och förslag och förverkliga dem och därmed förhindra den förutspådda utvecklingen?

Anf. 51 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Herr talman! Vi håller på att titta på detta, och jag har en positiv syn, och jag skall be att få återkomma om det som här togs upp.

Frågestund

Anf. 52 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Jag har också en fråga till utrikesministern, och den handlar om Irak. Vi drog alla en suck av lättnad när vapenskramlet var som tydligast förra gången. Nu tornar farorna upp sig igen. Samtidigt vet vi ju att generalsekreteraren har lämnat Afrika för att kunna ta del i säkerhetsrådets arbete framöver och ge sin tyngd åt detta i säkerhetsrådet.

Jag skulle gärna vilja få en bild av vad Sverige har gjort och hur läget för närvarande ser ut när det gäller situationen i Irak.

Anf. 53 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Herr talman! Först och främst är det viktigt att slå fast att Iraks beslut att upphöra med samarbetet med UNSCOM och med FN är fullständigt oacceptabelt. Därför är det också viktigt att se att säkerhetsrådet har antagit ett helt enigt uttalande där man fördömer Iraks agerande och ställer krav på att Irak nu omedelbart återupptar samarbetet med UNSCOM och med FN. Syftet är naturligtvis att eliminera Iraks möjligheter att använda eller utveckla massförstörelsevapen.

Anf. 54 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en följdfråga för att få följande klart för mig. Om det nu är så att det finns möjlighet att skapa enighet i rådet och om det skulle gagna saken, finns det då möjlighet att man ytterligare tar nya steg i säkerhetsrådets regi, att man öppnar för nya resolutioner och att man använder sig av möjligheten att besöka landet?

Anf. 55 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Herr talman! Man får väl använda en steg-för-steg-metod. Nu får vi först se hur Irak reagerar på de nya kraven från FN:s säkerhetsråd. Om Irak inte följer de krav som FN:s säkerhetsråd nu ställer får man naturligtvis också från säkerhetsrådets sida skärpa tonen mot Irak och anta ytterligare resolutioner. Men jag tror att det är viktigt att man i detta läge inte uttalar sig i förväg om eventuella situationer utan att omvärlden skall vara så enig som möjligt mot Saddam Hussein och Irak. Och då är det viktigt att vi tar detta steg för steg.

Hushållstjänster

Anf. 56 YVONNE ANDERSSON (kd):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till näringsminister Rosengren. Utifrån den aktuella debatten synes det finnas olika uppfattningar om hur en lägre nivå på tjänsteskatten skulle ge fler riktiga jobb.

För egen del tror jag att stora vinster, såväl ekonomiska som kvalitativa, i form av att människor mår bättre skulle uppnås. För att nå klarhet i detta genom erfarenhet som kan skapas torde en försöksverksamhet vara bra. Jag har hört att bl.a. LO-företrädare från Värmland är positiva till detta och att Nacka kommun lär ha ansökt om att bli försökskommun.

Min fråga, herr talman, till statsrådet är om han är beredd att initiera en sådan verksamhet i en eller flera kommuner i landet.

Anf. 57 Finansminister ERIK ÅSBRINK (s):

Herr talman! Jag har redan svarat på en liktydig fråga. Men jag vill tillägga att jag inte har några som helst planer på att genomföra försöksverksamhet i enskilda kommuner med särskilda skatteregler.

Prot. 1998/99:14
12 november

Frågestund

Anf. 58 YVONNE ANDERSSON (kd):

Herr talman! Den frågan gällde skatterna och den lägre skatten. Här handlar det om ehuru den lägre skatten skulle kunna innebära att fler riktiga jobb skapades. Och som vi hittills har varit överens om är ett av målen att man skall få fler riktiga jobb. Och i en målstyrd verksamhet är det väl viktigt att man vågar fundera på en sådan försöksverksamhet för att utvärdera och se vilka resultat den ger.

Herr talman! Min fråga är ändå om näringsministern skulle kunna tänka sig att ompröva detta och låta det bli en försöksverksamhet.

Anf. 59 Finansminister ERIK ÅSBRINK (s):

Herr talman! Det är fortfarande så att det är jag som handlägger skattefrågorna i regeringen. Jag vill säga att någon försöksverksamhet inte kommer att bedrivas vare sig i Nacka kommun eller någon annanstans. Huruvida den här typen av subventioner skapar flera jobb är nog inte så alldeles självklart som frågeställaren hävdar. Den intressanta frågan är ju inte om det skapar flera jobb i den gynnade sektorn – det gör det säkert. Den intressanta frågan är om det totalt sett skapar fler jobb i Sverige. Och det är betydligt vanskeligare att svara på den frågan.

Avreglering av EU:s jordbrukspolitik

Anf. 60 CARL G NILSSON (m):

Herr talman! Tidigare i dag sade Margareta Winberg i en interpellationsdebatt att Sverige i EU driver frågan om en snabbare avveckling av mjölksektorn än vad kommissionen gör.

Min fråga är: Vad gör Margareta Winberg för bedömning när det gäller vilka följder detta skulle få för den svenska landsbygden och för den svenska mjölkproduktionen om det skulle vinna gehör?

Anf. 61 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! I det arbete för Agenda 2000 som nu bedrivs inom EU spelar jordbrukspolitiken en väsentlig roll, eftersom den sektorn drar nästan hälften av EU:s budget. Därför är en reformering av jordbrukspolitiken nödvändig, särskilt med tanke på den kommande utvidgningen.

Kommissionen har lagt fram ett förslag som är ett steg i den riktning som Sverige välkomnar, nämligen en avreglering av den väldigt mycket detaljerade och centraliserade jordbrukspolitiken. Sverige välkomnar detta steg, även om vi tycker att det är för litet. Vi hade gärna sett att man hade gått snabbare fram.

Jag vill också säga – och det sade jag även tidigare – att en avreglering av jordbrukspolitiken i Sverige, i Europa och i övriga världen enbart skulle vara förödande. Den måste kombineras med regionalpolitiska och miljöpolitiska satsningar. Annars skulle vi i Sverige få en något så när

blomstrande jordbruksnäring i vissa delar av landet, och då tänker jag framför allt på södra Sverige.

Vi har tillsammans med Storbritannien, Danmark och Italien genom den s.k. Londonklubben lagt fram ett förslag om att man skall gå snabbare fram på mjölkens område. Vi är fyra länder, och vi innehar därmed en blockerande minoritet. Det gör att Sverige – i motsats till det vanliga förhållandet, när vi bara har fyra röster – kan spela en roll i den förhandling som nu skall bli. Vad det förhandlingsresultatet kommer att bli i slutänden kan jag inte säga i dag, men vi kommer att använda oss av vår goda position.

Anf. 62 CARL G NILSSON (m):

Herr talman! Jag tror att vi är överens om behovet av en avreglering av EU:s jordbrukspolitik – därom behöver vi inte tvista. Men kommissionens förslag om avreglering av mjölksektorn innebär – såvitt jag har förstått rätt – en intäktsminskning för svensk mjölkproduktion på ungefär en halv miljard. Den s.k. Londongruppens förslag till avreglering innebär den dubbla intäktsminskningen, alltså ungefär en miljard. Min fråga var: Vad bedömer regeringen att detta får för konsekvenser för svensk mjölkproduktion och svensk landsbygd?

Anf. 63 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Vår bedömning är ju att vi inte ensidigt kan få det så här i Sverige. Konsekvenserna blir ju desamma i alla EU:s länder. Dessa konsekvenser innebär att prisstödet går ned, men detta skall ju kompenseras så att säga i andra ändan.

Återigen: När det gäller den avreglering som vi nu diskuterar och som vi båda två är anhängare av hoppas jag att vi båda är anhängare av det regionalpolitiska och det miljöpolitiska stöd som är alldeles nödvändigt att komplettera avregleringen med. Annars blir det ganska besvärligt för stora delar av Sverige.

Dubbelbeskattningen

Anf. 64 PER ROSENGREN (v):

Herr talman! Jag lyssnade med ett visst intresse på en lördagsintervju för några veckor sedan med den nye näringsministern. När det då gällde sysselsättning framförde näringsministern att dubbelbeskattningen skulle utgöra ett hinder för en ökad sysselsättning. Jag önskar att näringsministern vill utveckla frågan: På vilket sätt utgör dubbelbeskattning ett hinder för en ökad sysselsättning?

Anf. 65 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Herr talman! Jag fick en fråga om vad jag tyckte om dubbelbeskattning, och jag svarade då att jag personligen tyckte att den inte var bra. Men jag utvecklade inte någonting om tillväxten. Frågan ställdes inte heller så.

Anf. 66 PER ROSENGREN (v):

Herr talman! Frågan väcktes ju strax innan man diskuterade sysselsättningen och utvecklingen på det ekonomiska området.

Internationella åtaganden gör ju att vi inte kan ta bort beskattningen i det utdelande ledet. Det som näringsministern uttalade sig för var ju att man skall ta bort skatten på aktieutdelningar. Kan det ligga i linje med den aktuella socialdemokratiska politiken?

Frågestund

Anf. 67 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Herr talman! Min tanke bakom detta hade att göra med de stora fusioner som nu sker när man slår ihop stora bolag i Sverige med bolag i andra länder. Då skrivs ofta det nya sammanslagna bolaget i det andra landet. Annars drabbas man av en dubbelbeskattning. Det var min tanke bakom det hela.

Men än en gång vill jag säga att jag delar regeringens uppfattning att dubbelbeskattningen skall vara kvar. Det var bara en personlig reflexion som jag gjorde under denna intervju.

Gruppvåldtakter

Anf. 68 BARBRO JOHANSSON (mp):

Herr talman! Jag vill vända mig till jämställdhetsminister Margareta Winberg och ta upp det senaste som har hänt i fråga om gruppvåldtakter. Det gläder mig att ministern så snabbt reagerat på dessa. Det är väldigt allvarligt att så unga flickor i vårt land utsätts för gruppvåldtakter. De är också kopplade till det senaste som har diskuterats om hur unga flickor utsätts för påtvingat sex.

Det är bra att Brottsförebyggande rådet skall göra en utredning, men det är också viktigt att man utreder de fysiska och psykiska men som flickorna kan få av dessa våldtakter. Är jämställdhetsministern villig att tillsätta en sådan utredning?

Anf. 69 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! I den här frågan uttalar jag mig i min egenskap av jämställdhetsminister.

Jag vill understryka det som Barbro Johansson sade. Det är väldigt viktigt att vi reagerar som vuxna och som politiker. Vi kan aldrig acceptera de värderingar, synsätt och attityder som ligger bakom dessa övergrepp. Min uppfattning är att man inte kan förändra attityder och värderingar med ett enkelt medel. Det sker genom ett långsiktigt arbete. Men när detta nu har hänt och så här flagrant måste vi framhålla att det är oacceptabelt.

Sedan har jag avisat att regeringen kommer att vidta åtgärder för att komma till rätta med det akuta läget som innebär att man skall stötta flickorna i deras rätt och också att stärka pojkarna och männen i den nya pojk- och mansrollen. Det är också nödvändigt.

När det gäller den konkreta frågan förutsätter jag att man på de myndigheter som är berörda – de sociala myndigheterna, hälsovårdsmyndigheterna eller den kurativa verksamheten i skolan – tar hand om de psy-

Frågestund

kiska och fysiska men som uppstår. Jag har inte planer på att göra någon kartläggning av just dessa.

Anf. 70 BARBRO JOHANSSON (mp):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Men det är viktigt att man gör aktiva insatser från samhällets sida. Tidigare har det ju inte utdömts något straff för våldtäkterna. Det är många gruppvåldtäkter som inte har lett till åtal. Det är viktigt att vi uppmärksammar detta, liksom det är viktigt att vi uppmärksammar flickornas och även pojkarnas situation. Pojkarna skall ju senare gå ut i livet med det synsätt som de har nu.

Man kan kanske också tänka sig att i framtiden begränsa utbudet i TV-kanaler, videofilmer och på Internet när det gäller den våldspornografi som har bidragit till detta. Det tror jag att många är ense om.

Jag tackar för svaret och hoppas att vi i fortsättningen ser aktiva insatser.

Anf. 71 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Jag hör till dem som inte tror att detta har uppstått genom porrtidningar eller videofilmer. Det förklarings sättet är för enkelt. I stället har detta mycket djupare förgreningar i en struktur i samhället där män och pojkar har makt medan kvinnor och flickor har mindre makt eller ibland är maktlösa. Det är viktigt att ha den insikten för att man långsiktigt skall kunna förändra den maktstrukturen och skapa ett samhälle där både kvinnor och män och både pojkar och flickor är jämberdiga, jämlika och jämställda.

I ett samhälle med den struktur som vi nu kan se betyder pornografi och porrfilmer men också vissa veckotidningar mycket. De förstärker naturligtvis den strukturen på ett dåligt sätt. Men jag tror inte att vi skall förklara det som nu har hänt med att dessa pojkar har tittat på porrfilmer eller läst tidningar. Dessa har bara bidragit till en förstärkning, men orsaken står att finna i något mycket djupare.

Samhällets stöd till konstutövare

Anf. 72 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag har en fråga till kulturministern.

Samhällets aktiva stöd till musik och konst är en viktig förutsättning för att kulturen skall fortsätta att leva. En levande kultur förutsätter också att vi har många fria konst- och kulturskapare – bildkonstnärer, musiker och författare – och de är i dag ofta direkt beroende av olika slags bidrag från samhället. Det borde ligga ett värde i att många fler konstnärer genom eget arbete kunde skapa en försörjning som bygger på konstnärlig verksamhet.

Herr talman! Min fråga till kulturministern gäller kulturministrernas åsikt angående förslag som länge har diskuterats bland kulturintresserade människor om att skapa förmånligare skatteregler för kulturskapare genom att minska eller helt avskaffa arbetsgivaravgifterna. Ett annat förslag är att genomföra avdragsrätt för bidrag till enskilda konstutövare.

Avser kulturministern att under denna mandatperiod ta initiativ till någon form av förändringar som skulle minska kulturskapares beroende av politiska beslut?

Prot. 1998/99:14
12 november

Frågestund

Anf. 73 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Herr talman! Vi ägnade en god del av den förra valperioden åt att förbättra konstnärernas villkor. Det ingick i själva verket i några av de viktigaste vallöften som Socialdemokraterna avgav inför 1994 års val. Vi fullföljde detta genom att den föregående riksdagen i våras fattade beslut om ett omfattande konstnärspolitiskt program. De pengar som är avsatta för detta program finns nu med i den budgetproposition som jag hoppas att denna riksdag skall fatta beslut om inom kort.

Det handlar om en betydande satsning på att förbättra konstnärernas villkor, och det handlar om precis det som Ulf Nilsson frågar efter, dvs. att fler konstnärer skall ha möjlighet att leva på sitt eget arbete.

Då handlar det om att arbeta på många olika sätt. Att förstärka de upphovsrättsliga ersättningarna är en mycket viktig del. Där kommer det en rad förslag. En del av dem är redan antagna och kommer att börja fungera redan från den 1 januari 1999. Det handlar också om att skapa en ökad efterfrågan på kultur och göra det möjligt för fler människor att komma i kontakt med kultur och uppleva kultur. Därför ingår i detta konstnärspolitiska paket många åtgärder av det slaget.

Jag brukar säga att det viktiga inte är att sänka skatter utan att bedriva ett slags Keynesiansk kulturpolitik genom att öka efterfrågan och betydelsen av kulturen. Dessutom gör vi en viktig strukturell förändring. Vi försöker introducera en omställning där arbetsmarknadspolitiska medel förs över till kulturpolitiken, och där inleder vi en rad spännande försöksverksamheter som mycket snart skall utvärderas och förhoppningsvis kunna bli en permanent förändring till kulturens fromma och till kulturarbetarnas fromma.

Anf. 74 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag tycker att en hel del av det som kulturministern sade om upphovsrätsregler och olika metoder för att öka efterfrågan på konst är mycket positiva förslag. Men jag tycker att det är synd att man inte vill titta på ett förslag som ökar möjligheten att direkt och konkret få högre inkomster av det rena konstnärliga arbetet.

Det är bra att få klart besked. Jag uppfattar kulturministerns svar som att det inte stämmer med kulturministerns kulturpolitiska uppfattning att det vore bra att föreslå skatteändringar och avdragsändringar.

Anf. 75 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Herr talman! Nu har vi ett skattesystem där man inte kan hitta särlösningar för alla olika yrkesgrupper. Gjorde man det hade vi snart inget skattesystem.

Jag tror att det är en viktigare väg att titta på hur konstnärer kan leva på sitt arbete och också höja inkomsterna från sitt arbete genom att t.ex. ha upphovsrättsliga ersättningar som innebär att man inte bara får betalt för ett konstnärligt verk när man lämnar det ifrån sig utan återkommande under en mycket lång tid. Det är också viktigt att kommuner, skolor och

allmänhet går på teater, t.ex. Det ger inkomster och ökad efterfrågan på teater, om vi talar om den konstarten.

Vi föreslår en mängd insatser som ger jobb, inkomster och försörjning och i en del fall självfallet också högre inkomster för konstnärer. Men det finns väldigt mycket kvar att göra, och det kommer att vara en mycket viktig uppgift för oss också under denna valperiod. Jag vill inte säga att skattesidan skulle vara totalt utesluten, men jag tror att kraven på skattesänkningar ofta är kraftfulla slag i luften. De ger inte så mycket, och vi riskerar dessutom att få ett skattesystem som inte fungerar om alla skall behandlas på särskilt sätt.

Religionsfrihet

Anf. 76 INGRID NÄSLUND (kd):

Herr talman! Det är till utrikesminister Anna Lindh jag vill ställa denna fråga.

Enligt en rapport som har bekräftats av FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna har det framkommit att 160 000 människor har dödats på grund av sin tro bara under 1997 – i detta fall sin kristna tro. Detta är ett mycket gravt ingrepp i en av de mänskliga rättigheterna, dvs. religionsfriheten.

Det har också kommit en rapport från USA:s utrikesdepartement som visar att man där ser mycket allvarligt på denna fråga. Ett lagförslag har också antagits av kongressen, där man går in för att vidta kraftfulla åtgärder mot regeringar. Man nämner faktiskt fem regeringar som på detta område har burit sig mycket illa åt.

Jag vill också säga att detta uppmärksammas på olika sätt i världen just nu. I ungefär 180 000 kyrkor kommer man kommande söndag att ägna sig åt förbön för människor som just förföljs på grund av sin tro.

Vi vet att detta inte bara gäller kristna människor, utan också andra religionsutövare.

Det jag vill veta är vad utrikesministern tänker göra för att komma till rätta med regeringar som så gravt gör övertramp när det gäller mänskliga rättigheter.

Anf. 77 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Herr talman! Arbetet med att få bättre respekt för de mänskliga rättigheterna och att man oavsett tro skall respekteras och ha rätt att utöva sin tro är ett oerhört viktigt arbete, som den svenska regeringen följer med stort engagemang och intresse. Sverige arbetar med detta i FN, för att FN-vägen ta upp kränkningar mot de mänskliga rättigheterna. Det är naturligtvis också en fråga som vi hela tiden tar upp bilateralt i direkta kontakter med de länder där vi tycker att kränkningar mot de mänskliga rättigheterna sker.

Anf. 78 INGRID NÄSLUND (kd):

Herr talman! Jag vill ställa en följdfråga.

Det har visat sig att den stora majoriteten av de kristna som får sätta livet till får göra det i muslimska länder. Vi har en livaktig dialog via Euro-Islam-projektet med dessa länder, vilket jag tycker är väldigt bra

för att öka förståelsen. Jag undrar i vilken utsträckning dessa frågor hålls levande just i dessa länder. Det anses där vara belagt med dödsstraff att byta religion.

Prot. 1998/99:14
12 november

Frågestund

Anf. 79 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Herr talman! Det är, som jag sade, viktigt att man oavsett tro skall få sin tro respekterad och ha rätt att utöva sin tro. Inom Euro-Islam-projektet, som jag tror är ett väldigt bra sätt att få en dialog kring flera angelägna frågor, tar man naturligtvis också upp vikten av att människor har rätten att utöva sin egen tro och att inga brott mot de mänskliga rättigheterna får förekomma.

Jag vill också personligen tillägga att jag tycker att detta är ett område där vi måste försöka fortsätta hitta effektivare instrument för att komma till rätta med brott mot de mänskliga rättigheterna.

Jordbruksverkets datorsystem

Anf. 80 ROLF GUNNARSSON (m):

Herr talman! Jag ställer min fråga till jordbruksminister Margareta Winberg.

Det är några år sedan som de fristående lantbruksnämnderna överfördes till länsstyrelsen. Jag tänker gå direkt på problemen eftersom det är tidsbrist.

Det är i dag stora problem med Jordbruksverkets datorer. Jag mötte vår landshövding för fem minuter sedan innan jag gick in i kammaren. Jag tror att jordbruksministern har fått eller skall få ett brev om de problem som finns med datorerna. Det pratas t.o.m. om så stora summor som 5–10 miljoner i merkostnader för datorkrångel mellan Jordbruksverket och länsstyrelsen.

Då är min konkreta fråga: Vad har gjorts och vad kommer jordbruksministern att göra för att eliminera detta stora problem? Det är oerhört mycket pengar som vi hanterar här och ”kastar bort”.

Anf. 81 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! EU-medlemskapet medförde ju för jordbrukets del en kraftigt ökad belastning på den administrativa delen. Jordbruksverket har också expanderat kraftigt sedan vi blev medlemmar. Det är *ett* av problemen.

En annan frågeställning är vad som skall skötas av Jordbruksverket och vad som skall skötas av länsstyrelserna. Där har vi haft ett analysarbete, och det finns ett skriftligt förslag som jag nu skall bereda. Jag har dock inte fått det föredraget för mig ännu, och innan dess är jag inte beredd att avge några ytterligare kommentarer.

Anf. 82 ROLF GUNNARSSON (m):

Herr talman! Jag tror i alla fall att statsrådet och jag är ense om att det här är stora pengar. När en enda länsstyrelse pratar om 5–10 miljoner kronor i extrakostnader kan man ju ta det gånger 20, och då får man 100 miljoner. Då tänker jag direkt på valrörelsen: på vård, skola och omsorg. Om jag skulle åka hem till mitt län Dalarna i morgon och ha 100 miljo-

Frågestund

ner med mig som jag kallade Gunnarssonpengar tror jag att jag skulle bli hjälte.

Anf. 83 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Ja, det är klart att man kan argumentera på det viset. Men faktum är att den här administrationen måste fungera. Det kan hända att det är sådana här problem, även om jag inte har mött just dessa siffror tidigare. Jag är inte säker på om de är signifikativa för landet i sin helhet. Men i takt med att de administrativa systemen utvecklas och samordnas måste sådana här saker förstås elimineras. Det utgår jag ifrån.

Men som sagt: Fördelningen mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna blir en senare debatt, och något vi skall ta ställning till så småningom.

Anf. 84 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Därmed är frågestunden avslutad. Jag tackar regeringens företrädare för att de har velat komma hit och svara på kammarens frågor.

9 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Proposition

1998/99:30 Investerarskydd

Motioner

med anledning av skr. 1998/99:17 Ett nytt offentligt rättsinformationssystem

1998/99:Ju4 av Gunnel Wallin (c)

1998/99:Ju5 av Ingemar Vänerlöv (kd)

med anledning av förs. 1998/99:RFK3 Riksdagsledamöternas arvode

1998/99:K4 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp)

1998/99:K5 av Gudrun Schyman m.fl. (v)

10 § Anmälan om interpellation

Anmälades att följande interpellation framställts

den 11 november

1998/99:24 av *Beatrice Ask* (m) till statsrådet Ingegerd Wärnersson
Svenska Balettskolans dansarutbildning

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 november.

11 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Prot. 1998/99:14
12 november

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 10 november

1998/99:57 av *Ewa Larsson* (mp) till kulturministern
Barnreklam

1998/99:58 av *Kenth Skårvik* (fp) till näringsministern
Väg E 6 genom norra Bohuslän

1998/99:59 av *Krister Örnfräder* (s) till justitieministern
Handel med stöldgods i kiosker och butiker

den 11 november

1998/99:60 av *Barbro Westerholm* (fp) till inrikesministern
Ersättning till försökspersoner/patienter i kliniska prövningar

1998/99:61 av *Michael Hagberg* (s) till justitieministern
Uteblivna pensionsersättningar

1998/99:62 av *Raimo Pärssinen* (s) till justitieministern
Personalförsörjningsplan vid Rikspolisstyrelsen

den 12 november

1998/99:63 av *Lena Olsson* (v) till socialministern
Läkemedel mot demens

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 17 november.

12 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 10 november

1998/99:40 av andre vice talman *Eva Zetterberg* (v) till utrikesministern
Katastroferna i Nicaragua

den 11 november

1998/99:39 av *Anna Åkerhielm* (m) till näringsministern
Nyarssmällare

1998/99:45 av *Yvonne Ruwaida* (mp) till utrikesministern
Augusto Pinochet

Prot. 1998/99:14
12 november

1998/99:46 av *Carina Hägg* (s) till justitieministern
Kriminalvården

1998/99:48 av *Rosita Runegrund* (kd) till socialministern
Sekretess på biologiskt provmaterial

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 17 november.

13 § Kammaren åtskildes kl. 15.02.

Förhandlingarna leddes av talmannen från sammanträdets början till
ajourneringen kl. 12.47 och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

LISBETH HANSING ENGSTRÖM

/Barbro Nordström

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Meddelande om information från regeringen	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
4 § Svar på interpellation 1998/99:9 om situationen inom livsmedelsbranschen	2
Anf. 1 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)	2
Anf. 2 INGVAR ERIKSSON (m)	3
Anf. 3 ÅKE SANDSTRÖM (c).....	4
Anf. 4 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)	4
Anf. 5 INGVAR ERIKSSON (m)	5
Anf. 6 ÅKE SANDSTRÖM (c).....	6
Anf. 7 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)	7
Anf. 8 INGVAR ERIKSSON (m)	8
Anf. 9 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)	8
5 § Svar på interpellation 1998/99:15 om personuppgiftslagen	9
Anf. 10 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	9
Anf. 11 STEN ANDERSSON (m)	10
Anf. 12 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	11
Anf. 13 STEN ANDERSSON (m)	11
Anf. 14 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	12
Anf. 15 STEN ANDERSSON (m)	12
Anf. 16 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	13
6 § Anmälan om inkomsten faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	13
7 § Hänvisning av ärenden till utskott	14
Ajournering.....	14
Återupptagna förhandlingar	14
8 § Frågestund.....	14
Anf. 17 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	14
<i>Skattelättnader för hushållstjänster.....</i>	<i>14</i>
Anf. 18 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m)	14
Anf. 19 Finansminister ERIK ÅSBRINK (s)	15
Anf. 20 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m)	15
Anf. 21 Finansminister ERIK ÅSBRINK (s)	15
<i>Förintelsen.....</i>	<i>16</i>
Anf. 22 ÅKE GUSTAVSSON (s).....	16
Anf. 23 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	16
Anf. 24 ÅKE GUSTAVSSON (s).....	16
Anf. 25 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	16
<i>Skördeskador</i>	<i>16</i>
Anf. 26 SVEN BERGSTRÖM (c).....	16
Anf. 27 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	17
Anf. 28 SVEN BERGSTRÖM (c).....	17

Anf. 29 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	17
<i>Skatteutjämningsystemet</i>	18
Anf. 30 ERLING WÄLIVAARA (kd).....	18
Anf. 31 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	18
Anf. 32 ERLING WÄLIVAARA (kd).....	19
Anf. 33 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	19
<i>"Digital allemansrätt"</i>	19
Anf. 34 LENNART DALÉUS (c).....	19
Anf. 35 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	19
Anf. 36 LENNART DALÉUS (c).....	20
Anf. 37 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	20
<i>Pappornas uttag av föräldraförsäkringen</i>	20
Anf. 38 HELENA BARGHOLTZ (fp).....	20
Anf. 39 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	21
Anf. 40 HELENA BARGHOLTZ (fp).....	21
Anf. 41 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	21
<i>Kooperativ hyresrätt</i>	22
Anf. 42 HELENA HILLAR ROSENQVIST (mp).....	22
Anf. 43 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	22
Anf. 44 HELENA HILLAR ROSENQVIST (mp).....	22
Anf. 45 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	22
<i>Östtimor</i>	22
Anf. 46 BERIT JÓHANNESSON (v).....	22
Anf. 47 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	23
<i>Utflygning av företag inom åkerinäringen</i>	23
Anf. 48 LARS BJÖRKMAN (m).....	23
Anf. 49 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	23
Anf. 50 LARS BJÖRKMAN (m).....	23
Anf. 51 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	23
<i>Irak</i>	24
Anf. 52 CARINA HÄGG (s).....	24
Anf. 53 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	24
Anf. 54 CARINA HÄGG (s).....	24
Anf. 55 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	24
<i>Hushållstjänster</i>	24
Anf. 56 YVONNE ANDERSSON (kd)	24
Anf. 57 Finansminister ERIK ÅSBRINK (s)	25
Anf. 58 YVONNE ANDERSSON (kd)	25
Anf. 59 Finansminister ERIK ÅSBRINK (s)	25
<i>Avreglering av EU:s jordbrukspolitik</i>	25
Anf. 60 CARL G NILSSON (m).....	25
Anf. 61 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	25
Anf. 62 CARL G NILSSON (m).....	26
Anf. 63 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	26

<i>Dubbelbeskattningen</i>	26	Prot. 1998/99:14
Anf. 64 PER ROSENGREN (v)	26	12 november
Anf. 65 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	26	
Anf. 66 PER ROSENGREN (v)	27	
Anf. 67 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	27	
<i>Gruppvåldtäkter</i>	27	
Anf. 68 BARBRO JOHANSSON (mp)	27	
Anf. 69 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)	27	
Anf. 70 BARBRO JOHANSSON (mp)	28	
Anf. 71 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)	28	
<i>Samhällets stöd till konstutövare</i>	28	
Anf. 72 ULF NILSSON (fp)	28	
Anf. 73 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s)	29	
Anf. 74 ULF NILSSON (fp)	29	
Anf. 75 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s)	29	
<i>Religionsfrihet</i>	30	
Anf. 76 INGRID NÄSLUND (kd)	30	
Anf. 77 Utrikesminister ANNA LINDH (s)	30	
Anf. 78 INGRID NÄSLUND (kd)	30	
Anf. 79 Utrikesminister ANNA LINDH (s)	31	
<i>Jordbruksverkets datorsystem</i>	31	
Anf. 80 ROLF GUNNARSSON (m)	31	
Anf. 81 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)	31	
Anf. 82 ROLF GUNNARSSON (m)	31	
Anf. 83 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s)	32	
Anf. 84 FÖRSTE VICE TALMANNEN	32	
9 § Bordläggning	32	
10 § Anmälan om interpellation	32	
11 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	33	
12 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	33	
13 § Kammaren åtskildes kl. 15.02	34	

